

EESTI SAARTE KOGU

✉ TTÜ Kuressaare Kolledž, Rootsli 7, 93811 Kuressaare
☎ 453 9145

Eesti Saarte Kogu üldkogu Kihnus 1.07.-3.07.2005

PÄEVAKORD

Reede, 1. juuli

14.00-15.45 Väljasõit Munalaiu sadamast, saabumine saarele

16.00-17.00 **Saartele suunatud toetustegevus** – Jaan Õunapuu, Regionaalminister

17.00-18.30 Tutvumine saarega (külad, tuletorn, kirik) ning omavalitsuse asutustega (sadam, kultuurimaja, muuseum, kool)

19.00 Õhtusöök

20.30-... Piduõhtu Pärnu Poistega Rock City's

Laupäev, 2. juuli

9.00-9.30 Hommikusöök

9.30-10.00 Meenutused Ruhnu üldkogust videopildis

10.00-13.00 Seminari "**Maakasutus ja maakasutuspiirangud saartel: kogukonna osalemine otsustusprotsessis**" I osa

Prantsuse väikesaarte ühenduse tutvustus – Pierre-Philippe Jean, tegevdirektor

Rannaalade tsoneerimine Saare maakonna näitel. Maa- ja veelad saartel – Valdeko Palginõmm, AS Entec

Saarte maavalitsuste ja omavalitsuste maakasutuse planeerimisalased

kogemused – Saare ja Hiiu Maavalitsuse ning Vormsi, Kihnu ja Ruhnu omavalitsuste planeeringuspetsialistid

13.00-14.00 Lõuna

14.00-16.30 Seminari "**Maakasutus ja maakasutuspiirangud saartel: kogukonna osalemine otsustusprotsessis**" II osa

NATURA 2000 alade planeerimine saartel – Ülle Harak, Keskkonnaministeriumi looduskaitse osakonna juhataja

Maa-ameti poolt koostatud omavalitsuste planeeringute ja riiklike kitsenduste

kaardikeskkond veebis – Kristian Teiter, Maa-ameti geoinformaatika osakonna juhataja kt

Rannad jms Eesti seadusandluses – Valdeko Palginõmm, AS Entec

16.50-18.00 **ESK üldkoosolek**

Muutused saarte volitatud esindajate seas

Väikesaarte seadusest

Eestseisuse tegevusaruanne

Majandusaasta aruande kinnitamine

Eestseisuse ja eestseisuse esimehe valimine

Erakorraline ESK revidendi valimine

Järgmise üldkogu toimumispai

ESK üldkogu otsuse projekti arutelu

18.00-18.30 Õhtusöök

19.00 Osa seltskonna lahkumine saarelt

Pühapäev, 3. juuli

9.00 Hommikusoök

9.30-12.00 Vaba aeg

12.00 Seminari lõpp, viimaste osalejate lahkumine Kihnust

Osavõtjad:

Saarte volitatud esindajad:	
Abruka – Tõnis Siplane	Ruhnu – Kaarel Lauk
Hiumaa – Reet Kokovkin	Saaremaa – Jaanus Reede
Kihnu - Evi Vesik	Vahase – Arvi Prei
Muhu – Hants Kipper	Vormsi – Meelis Mägi
Pakri rootsi kogukond – Jana Stahl	Osmussaar – Katrin Koppel
Kassari – Eino Kaevats	Manija – Tiit Pilt
Eestseisus ja kaastöönõukogu:	
Reet Kokovkin, Hants Kipper, Kaarel Lauk, Laine Tarvis, Leo Filippov, Ants Varblane, Raimond Jõearu, Urmas Kase	
Saarte elanikud, esinejad ja külalised:	
Johannes Leas, Anneli Akkermann, Jaak-Adam Looveer – Kihnu; Elle Puurmann – Vormsi vallavolikogu, Kadri Luga, Toomas Puurmann – MTÜ Läänerannik (Vormsi), Paavo Pilv, Aivar Laan – Pakri Saarte Arenduse SA, Toomas Rõhu – Tõstamaa vallavanem, Pierre-Philippe Jean – Association les Iles du Ponant, Bridget Jean, Jaan Õunapuu – Regionaalminister, Sulev Lääne – ministri nõunik, Igor Ligema, Margit Stamberg, Anne Lindma, Rain Sannik – Siseministeerium, Tiit Sillaots, Ülle Harak – Keskkonnaministeerium, Valdeko Palginõmm – AS Entec, Kristian Teiter – Maa-amet, Aare-Villu Kattel – Hiiu Maavalitsus, Tiia Palmaru – Tallinna LV, Eesti Raadio, Kaia Eelma – ESK sekretär, Tiina Reede, operaator Vello Luts, Valve Reede – ESK sõbrad-sabarakud, Meelis Kangur	

Reede, 1. juuli 2005

Kell 16.00

TERVITUSED

Reet Kokovkin kuulutab Eesti Saarte Kogu 15. üldkogu avatuks ja annab sõnajärje üle regionaalminister **Jaan Õunapuule**.

Saartele suunatud toetused, regionaalminister Jaan Õunapuu

Regionaalminister meenutas esmalt 9. jaanuari tormijärgset külaskäiku Kihnu, samuti tormi tagajärgede likvideerimiseks eraldatud “erakorralisi investeeringuid” saarte sadamatesse. Edasine käsitles 2006.a riigieelarve seisu ning erinevaid rahastamisallikaid, kust väikesaadred projektitoetust võiks küsida. 2006.a RE projekti järgi peaks omavalitsuste rahakott tiba paksemaks minema: suureneb üksikisiku tulumaksu eraldis (11,6% -> 11,8%), samuti omavalitsuste tasandusfond 1,5 miljardi kroonini. Lisandub tasuta koolilõuna toetus 1.-9. klassi ning kutsekoolide õpilastele ning suurenevad eraldised valdadele kohalike teede hoiuks.

Hea uudis on see, et senisele 4 milj krooni suurusele saarvaldade ja saarelise osaga valdade täiendavale toetusele peaks 2006.a REs lisanduma 2 miljonit krooni.

Siseministeeriumil on võimalused regionaalarengu toetamiseks läbi Infrastruktuuri ja kohaliku arengu kuuenda meetme (Kohalik sotsiaal-majanduslik areng), mis on hästi käima läinud. Alameetmetest 4.6.1 – Kohaliku füüsilise elukeskkonna arendamine ja 4.6.2 – Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine on toetust saanud näiteks Pärnu ranna taastamine, Kaali külastuskeskus, Sõru sadam jne. Omavalitsustel ja kasumitaotluseta organisatsioonidel on võimalus toetust küsida veel piirkondade konkurentsivõime tugevdamise väikeprojektide programmist (projekti kestvus 24 kuud, toetuse minimaalne suurus 100 000, max-ne 500 000 kr, omafinantseerimine 20%) ning piirkondliku arendamise kavandamise programmist (suurte projektide ettevalmistamiseks). Nendes kahes programmis on raha umbes 20-30 milj kr. Oleme kokku leppinud, et väikesaartelt tulevatel projektidel on prioriteet kohaliku omaalgatuse ning hasartmängumaksu regionaalprogrammis.

EL 2007-2012 finantsperspektiiviga on segased lood, seega soovitan kasutada seda, mis praegu saadaval. Enda ülesandeks pean 60 milj krooni leidmist regionaalarengu programmide taastamiseks.

Väikesaarte seaduse seisust niipalju, et esialgu jääb saarte nimistusse ikkagi seaduses märgitud kaheksa saart. Samuti ei looda veel saarevahi institutsiooni, sest riigiasutuste eelarved on külmutatud ning maavalitsused selleks raha juurde ei saa.

Reet Kokovkin: Väikesaartel on raske leida vahendeid projektides nõutud omafinantseeringu katmiseks. Miks ikkagi ei saa kasutada väikeprojektide raha EL projektide kaasfinantseerimiseks?

Jaan Õunapuu: On kokku lepitud, et see on riigi osa välisabi kaasfinantseerimisel.

Johannes Leas: Enamik meie ov-sid on vaesed, maapiirkondadesse peaks lisaks või õigemini koos rahaga tagasi tulema ka vastutus ning kohustused.

Kuidagi peab ikka välja mõtlema ka kõverkäigud riiklike investeeringute (nagu nt Saarte Liinide poolt tehtav Kihnu sadama ehitamisel) kasutamiseks projektide kaasfinantseeringuna, sest väikestel ov-del on tõesti raske kui pea mitte võimatu seda raha leida.

Jaan Õunapuu: See tähendaks omavalitsusliitude suuremat tähtsustamist, aga seda lootust praegu pole. Järjest rohkem inimesi kolib maalt linna ning erinevused piirkondlikus elukvaliteedis venivad üha suuremaks. Võimalused erinevuste tasandamiseks on toodud valitsuse poolt kevadel kinnitatud regionaalarengu strateegias ning valmivas regionaalarengu suunamise seaduses.

Ants Varblane: Millal saame valitsuse juurde väikesaarte spetsialisti nagu on Soomes. Tahaks lõpuks teada saada konkreetset inimest, keda oma soovide täitmiseks ümmardama peab ;-)

Jaan Õunapuu: Üks inimene, kes alati saarte suur sõber on olnud, on Anne Lindma.

Lõpetuseks tahan tänada ESK-d, kes oma tegevusega ka regionaalministrit tagant tolgib ning peaaegu siinsamas ehk Manijal kohtume augustis, kui toimub Väikesaarte komisjoni istung.

Laupäev, 2. juuli 2005

Kell 10.06

Reet Kokovkin teeb teatavaks muudatused seminari päevakavas. Seoses mõne esineja viibimisega ja teiste sooviga Kihnust laupäeva õhtul lahkuda vahetatakse ettekannete asukohti ning püütakse töö organiseerida nii, et ka Eesti Saarte Kogu üldkogu saaks samal õhtul peetud.

Eelmise aasta septembris käisid Katrin Koppel ja Arvi Prei Šotimaal, Euroopa Väikesaarte Ühenduse (ESIS) aastakoosolekul, kus neil tekkis hea kontakt Prantsusmaa esindajaga, kelle nad ka ESK üldkogule kutsusid. Kihnu üldkogust võtab osa Pierre-Philippe Jean koos abikaasa Bridget'iga ja tutvustab meile oma ühendust.

Prantsuse väikesaarte ühenduse tutvustus – Pierre-Philippe Jean, AIP tegevdirektor

Alguses ma kahtlesin, kas sügisel antud lubadus ka täidetud saab, aga siin ma olen!

Association les Iles du Ponant (AIP) koondab Prantsusmaa lääneranniku asustatud väikesaari.

Ühendusel on 15 liiget. Organisatsiooni ülesehituse mõistmiseks pean lühidalt tutvustama ka Prantsusmaa haldusjaotust. On neli erinevat tasandit: riik, 22 regiooni (sh Bretagne, kuhu kuuluvad ka kõnealused saared), departemang/maakond (Bretagnes on 4 maakonda) ning omavalitsused, mida on ca 36 tuh. Enamikus ov-des elab alla 1000 elaniku. Nii elab 15 saarel kokku umbes 16 000 elanikku ning iga saar on omaette ov. Lisaks ov-le peab ühendusse kuulumiseks olema saarel alaline asustus (vaid suvitajatega saari loetakse erasaarteks) ning saarel ei tohi olla püsiühendust mandriga.

Saared on väga erinevad suuruse, elanike arvu ning kauguse poolest mandrist, kuid traditsioonilisteks tegevusaladeks on kalandus, köögiviljakasvatamine ning meresõit.

Traditsiooniliste tegevusalade tähtsus väheneb, kõige kiiremini kasvav majandusharu saartel on turism, igal aastal külastab saari 2-3 miljonit turisti. Nagu mujalgi, on turism sisseõnne, seega otsib AIP võimalusi alternatiivsete tegevuste, nagu akvakultuuride kasvatamine, harrastuskalapüük, koolitused jms arendamiseks. Elanike arv saartel on viimase kolmekümne aasta jooksul püsinud peaaegu muutumatuna, kuid probleemiks on rahvastiku vananemine koos kõige sellest tulenevaga.

Haridus ja tervishoid. Igal saarel on vähemalt üks arst või õde. Kiirabi teenust osutavad helikopterid ning kiirpaadid. Igal saarel on oma algkool, kus õpivad lapsed vanuses 6-11 aastat. Kui saar asub mandrist kaugemal, siis on seal ka põhikool, vastasel juhul käivad lapsed mandril koolis. Just kaugemate saarte huve silmas pidades loodi prantsuse konservatiivse haridussüsteemi silmis täiesti eriline uus struktuur – Läänesaarte Kolledž. Kooli püsimiseks ning õpilaste arvu kindlustamiseks õpib seal ka lapsi mandrilt.

Transpordi eest on vastutav maavalitsuse osakond. Peamiselt kasutatakse praamiühendust – laevad kuuluvad maavalitsusele, operaatoriks on erafirma. Lisaks peetakse ühe saarega ühendust helikopteriga ning teisele lendab lennuk. Minimaalne saarte elanikele tagatud teenus on üks kord päevas aastaringelt iga päev. Kohalikele elanikele kehtivad sõidusoodustused. Transpordikorralduse, eriti sadamate töö muudab keeruliseks La Manche'i väina ja Biskaia lahe tõusu ja mõõna 6-15 m vahe.

Joogivett saadakse veehoidlast, suveks, mil inimeste arv saartel mitmekordistub, tuleb seda ette varuda. Jäätmekäitlus on samuti komplitseeritum kui mandril. Osa saarte maast on looduskaitse all, ehitamine saartel on kallis, vabadele maadele kerkib üha enam suvemaju ning nende hinnad tõusevad aasta-aastalt. Seega on väikese sissetulekuga kohalikel pea võimatu eluaset soetada, eriti oma elu alustavatel noortel. Omavalitsus toetab seepärast kommunaalmajade ehitamist.

Saarelistel ov-del Prantsusmaal eristaatust ei ole, elutähtsate teenuste osutamiseks saadakse 30% ulatuses investeringuabi nn maakondlikust saarelisest tasandusfondist, samuti on olemas ka riiklikke ning regionaalseid toetusi.

AIPs töötab kaks inimest – tegevdirektor ning sekretär ning meie tegevuse eesmärgiks on saarelisusest tingitud negatiivsete mõjude vähendamine, majanduse turgutamine ning keskkonna kaitsmine. Igapäeva tööks on organisatsiooni poliitikate ellu rakendamine, informatsiooni jagamine ning kontaktide loomine ja vahendamine, finantsnõustamine ning ühisprojektide algatamine ning juhtimine. Ühenduse on ESINi liige, mille järgmine aastakoosolek toimubki Prantsusmaal ning minu isikus on ESK esindaja(d) sinna lahkesti kutsutud!

Leo Filippov: Milline on rahvastiku tihedus saartel võrreldes mandriga? Eesti saartel on seoses uute tegevusaladega, eriti turismiga seoses loodudu uusi töökohti pigem naistele, kuidas on lood Teie saartel?

PP Jean: Kuigi saareti on rahvastiku tihendus erinev, võib öelda, et keskmiselt on see sarnane mandri omaga. Tööhõive osas on meil olukord vastupidine – meestel on ikka omad väikesed tööotsad, kuid naised peavad tööd otsima mandrilt. See on ka üks põhjus, miks saarte elanikkond vananeb.

Hants Kipper: Mul on esinejale üle anda kingitus Muhu valla poolt – Muhu rukkist muhu tuulega jahvatatud jahust muhu ahjus küpsetatud leib.

PP Jean omaltpoolt annab üle kaks fotoalbumit: üks ESKle ning teine võõrustajatele, kihnlastele.

***Rannaalade tsonerimine Saare maakonna näitel. Maa- ja veealad saartel – Valdeko
Palginõmm, AS Entec***

Alade valikul võeti aluseks Helcom'i soovitus: rannaala sügavusega 3 km sisemaa poole. Töö käigus toimus rannakaitsetsoonide ja maakasutustingimuste täpsustamine. Kirjeldatud looduslikud (maa tõus, rannajoone pikenedamine) ning inimtegevuse mõjud (mastid, teed, sadamad) on omavalitsustele suunavaks abiks osäüldplaneeringute koostamisel. Avalike huvide kaitsmiseks ei tohi nende koostamise ja kinnitamisega enam viivitada, sest vastasel juhul võib aastaks 2015 nt Saaremaal randa pääsemiseks olla ainult viis legaalselt võimalust. vt ettekande slaide kodulehelt

Raimond Jõearu: Seaduse järgi peab kohalikul omavalitsusel olema üldplaneering, Saare maakonnas on see Kuressaare linnal, Leisi, Ruhnu ja Põide vallal. Eelpool tutvustatud töö tellijaks oli Saare Maavalitsus ning see oli mõeldud abiks valdadele osäüldplaneeringute koostamisel. Aga siiski jääb mind kummitama küsimus, miks vallad seda teha ei suuda?

Meelis Mägi: Kuna maaomanikud on rannarootslaste järeltulijad, tuli Vormsi valla üldplaneeringu koostamisel läbi rääkida kahe kogukonnaga ning see oli üks keeruline protsess (keelebarjäär, füüsiline kaugus jms). Üldplaneeringuga määratleti munitsipaalmaad, kohustusliku detailplaneeringu alad, milleks on kogu saar, v.a vanad külasüdamikud, kuhu ehitamisel detailplaneeringut ei nõuta, eesmärgiga muuta külasid kompaksemaks.

Kaarel Lauk: Pean Ruhnu üldplaneeringut valla ajaloo üheks tähtsamaks dokumendiks.

Sarnaselt eelkõneleja poolt öeldule, on ka Ruhnus riigimetsa kõrval enamik maid rootslaste järeltulijate käes, kellel Ruhnu maaga emotsionaalset sidet pole. Ruhnu territoorium on tsoneritud kolme tsooni: metsamajanduslik ala, põllumajanduslik ala, hoonestatud ala (5% saare pindalast). Määratud on avalikud teed ning juurdepääsud (3-4) kallasrajale.

Aare-Villu Kattel: Hiiumaal on üldplaneering olemas Kõrgessaare vallal, Käinal olemas osäüldplaneering Kassari kohta. Planeeringute koostamisel oleme püüdnud võimalikult palju teha ise ning hoidnud sisseostetud osa nii väikese kui võimalik.

Jaak-Adam Looveer: Kihnu valla üldplaneeringu koostamisel seisab dilemma ees: mina väljasttulijana tean kuidas peab, aga kihnlased teavad kuidas on. Seega tekib vahest kõhklus, kas üldplaneeringut üldse ongi vaja. Aga on, sest seni hästi toimivat kogukondliku süsteemi enam pole – planeeringut oleks vaja just turismi ja globaalse kapitali ohjamiseks. Kihnus on turistide kriitiline mass juba saavutatud, seda mõlemapoolselt nii kihnlaste kui turistide endi jaoks. Kui oleks võimalik, siis kehtestaks planeeringu, mis kehtib vaid “võõrastele” ja kus määratakse ära hoonestatud ala piir, piirangud ranna äärde ehitamisel – ühtlase joonena keelatud kõigile.

Leo Filippov: Tahaks välja tuua oma tähelepanekud, mis mind viimasel ajal murelikuks on teinud. Maade müümisel krunditakse need, arvestades, et alla 20 m² ehitiste puhul ei ole vaja ehitusluba toimub seeläbi hajaasustusala kantimine tiheasustusalaks. Selline tegevus hävitab meie niigi nappi põllumaad (tootvat ressursi). Sama toimub ka metsade puhul, juriidilisi knihve kasutades ehitatakse ka metsadesse, vähendades nii metsamajanduslikku potentsiaali. Aga planeeringuid, millega kaitsemetsad kehtestatakse, ei ole. Vanasti oli lauter looduslik randumiskoht ja igameheõigus. Tänapäevaks on lautrid muutunud omandiõiguse alusteks rajatiseks (veetakse suisa kanaleid maa sisse). Üks asi veel, mida planeeringute koostamisel tuleks arvestada, on rannaäärsed kopteriplatsid päästetööde korraldamise hõlbustamiseks. Need tuleks kanda ka lennukaartidele.

NATURA 2000 alade planeerimine saartel – Ülle Harak, Keskkonnaministeeriumi looduskaitse osakonna juhataja

Eeltöö oli Eesti Vabariigis juba tehtud, Natura alade määramisel olid aluseks eelnevalt inventeeritud alad. Koostööd tehti erinevate ühingute, teadusasutuste ning välispartneritega. 67% maismaal paiknevatest Natura aladest on juba olemasolevad rahvuspargid, loodus- ja maastikukaitsealad. Natura 2000 looduskaitsealade võrgustik on piiritletud, nüüd tuleb kehtestada eeskirjad kaitse ja hoolduse korraldamiseks, st ala määratlemine kas kaitse- või hoiualana. Mingi ala kuulumine Natura võrgustikku ei tähenda majandustegevuse keelamist. Üldjuhul tähendab see senise looduskasutuse jätkuvat lubamist või mõnel puhul koguni soosimist (näiteks ranna- ja puisniitude ning metsakarjamaade hooldamine riigi toel). Kui maaüksus asub Natura-alal, on võimalik taotleda toetusi Euroopa Liidust loodusväärtuste säilimiseks tarvilike hooldustööde tegemiseks sellel alal või ka kompensatsiooni teatud tegevuste tegemata jätmise eest, nt ERDFist võimalik saada toetusi bioloogilise ja maastikulise mitmekesisuse säilitamiseks ja taastamiseks.

Raimond Jõearu: Mind huvitab, kuidas oli korraldatud ning mil määral tehti Natura alade määramisel koostööd omavalitsuste ja maaavalitsustega? Minu arvates oli see ülimalt puudulik.

Ülle Harak: Koostöö toimus läbi avalikustamise kohalike keskkonnateenistuste kaudu.

Kaarel Lauk: Miks on vaja hoiualade kehtestamist, kui seal on kõik tegevused lubatud?

Ülle Harak: Kaitseme elupaiku, hoiuala mõte on see, et mis kehtis enne, jääb kehtima ka edaspidi. Looduskaitse ei ole ainult keelud, mõnes kohas võib ja peabki majandama.

Kaarel Lauk: Minu arvates saab läbi Planeerimisseaduse loodust kaitsta tõhusamalt kui Looduskaitseaduse abil. Natura alade kehtestamisega käib kaasas mõttetu bürokraatia, inventeerimisaktidele annavad kohalikes keskkonnateenistustes allkirju inimesed, kes pole objekti ennast näinudki ja sellest midagi ei tea.

Tiia Palmaru: Info levitamise seisukohast on see projekt (Natura) läbi kukkunud. Kohapealt maaomanikele edastatud info alusel on kaitsealadel kõik keelatud, samas pole selgust, kelle maad jäävad Natura alaks, kelle mitte – kas kaitse- ja hoiualade nimekiri on kinnitatud? Küsin ka Teilt sama vastamata jäänud küsimuse, mille minister (V. Reiljan) käest, mida ja kui palju see mulle sisse toob?

Ülle Harak: Pean mõõnma, et koostöö Siseministeeriumi (planeeringud) ning Keskkonnaministeeriumi (Natura) vahel on olnud nõrk. Mis kasu võib Naturast olla – loodushoiutoetused.

Johannes Leas: Kui Keskkonnaministeeriumis meil väga palju sõpru pole, siis Siseministeeriumis on üks inimene, kellelt palju abi oleme saanud ja see on Anne Lindma. Tänutäheks raamat ja väike kihnu seeliku muustriga rahakott.

Maa-ameti poolt koostatud omavalitsuste planeeringute ja riiklike kitsenduste kaardikeskkond veebis – Kristian Teiter, Maa-ameti geoinformaatika osakonna juhataja kt (ja Torgu Kuningriigi prints)

Maa-ametil on valminud kaks uut avalikuks kasutamiseks mõeldud rakendust: kitsendusi põhjustavate objektide (KPOde) kaardirakendus (infot saab e-posti aadressilt kaardirakendus@maaamet.ee) ning planeeringute avalikustamine ning haldamine (info: maili.semidor@maaamet.ee) ehk detailplaneeringute haldamise virtuaalkontor http://www.maaamet.ee/index.php?lang_id=1&page_id=323&menu_id=64 Maa-ameti kaardirakenduste kasutamine on kohalikele omavalitsustele ja maavalitsustele tasuta.

Katrin Koppel: Millise sagedusega on kavas ortofotosid uuendada?

Kristian Teiter: Tulevikus on Eesti kaardistustsükliks planeeritud 4 aastat.

Rannaaladega seotud mõistetest Eesti seadusandluses – Valdeko Palginõmm, AS Entec

Esineja andis ülevaate mõistete rand, kallas, veepiir, rannavöönd jne tõlgendusvõimalustest erinevate seadusandlike aktide (veeseadus, asjaõigusseadus jne) valguses.

16:24 Seminari lõpp

16:50 Eesti Saarte Kogu üldkogu

Eesti Saarte Kogu üldkogu

Koosoleku juhataja Reet Kokovkin, lisaks kohal saarte hääleõiguslikud esindajad – T. Siplane, H. Kipper, K. Lauk, A. Prei, J. Reede, K. Koppel, E. Vesik, M. Mägi, T. Pilt, J. Stahl, E. Kaevats ning kaastöökogu liikmed

Päevakord:

1. Muutused saarte volitatud esindajate seas
2. Väikesaarte seadusest
3. Eestseisuse tegevusaruanne
4. Majandusaasta aruande kinnitamine
5. Eestseisuse ja eestseisuse esimehe valimine
6. Järgmise üldkogu toimumispaik
7. ESK üldkogu otsuse projekti arutelu

Punkt 1

Pakri Ühingu uueks esindajaks Eesti Saarte Kogus on Jana Stahl (volikiri lisatud), Ain Sarve volitused Pakri rootsi kogukonna esindajana tühistatud.

Pakri Saarte Arenduse SA esindajad P. Pilv ja A. Laan tutvustavad sihtasutuse tegevust ning arenguid Pakritel. Sihtasutus on Paldiski linna munitsipaalasutus, koostamisel on Pakri saarte arengukava ning üldplaneering kinnitamisel. Maadest on 30% tagastatud rootslastele.

Punkt 2

Reet Kokovkin: Teile on laiali jagatud Rahandus-, Sise- ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt tehtud muudatusettepanekud Püüasustusega väikesaarte seadusesse. Kuidas neisse suhtuda?

Kaarel Lauk: Minu seisukoht on, et seadusemuudatuste üle ei ole enne mõtet diskuteerima hakata kui riik ei asu seadust täitma. Näiteks seaduse mittetäitmise kohta võin tuua Saare maavalituse tegevuse, kelle mahitusel on Ruhnut teenindav SLK laevaliini graafik selline, mis võimaldab erafirmal vedada neljaks tunniks hulk lätlasti saart lagastama.

Laine Tarvis: Oma kogemustest võin öelda, et seadust on võimalik täita, kuid see kõik nõuab raha. Seetõttu olid ka kõik ministrid seaduse vastu. Regionaalministrilt tuleb nõuda kirjalikku aruannet seaduse täitmise kohta.

Hants Kipper: Mis puudutab seadusemuudatusi ja valitsuse suhtumist, siis tegi Muhu vallavalitsus maavalitsuse kaudu ettepaneku nimetada Kesselaid väikesaarte nimistusse. Sellele kirjale pole siiani vastust, kuigi maavalitsustelt küsiti arvamust selle kohta, kas ja kuidas nimekirja muuta.

Et teatud isikute asjatuid kartusi vältida, on olemas ka kehtiv Muhu vallavolikogu otsus, et Muhu ei pretendeeri väikesaarte nimistusse.

Reet Kokovkin: Nimekirja saab muuta kas läbi Valitsuse või Riigikogu. Kumb on meie valik?

Tõnis Siplane: Me pole selle pundigi sees võrdsed, katsume enne vaadata, kuidas seadus toimib ja siis muutmisele asuda.

Tiit Pilt: Olen samuti selle poolt, et mitte teha muudatusi, vaid nõuda seaduse täitmist.

Laine Tarvis: Saarte nimistu muutmisel tuleb eristada saartel elamist nende taasasustamisest.

Katrin Koppel: Taasasustamine ei ole vaid üksikute inimeste kiiks, vaid sel on oluline tähtsus loodushoiu seisukohast. Olen jätkuvalt arvamusel, et Osmussaar peaks nimistusse kuuluma.
Reet Kokovkin: Aasta Väikesaarte Komisjonis on näidanud, et seaduse rakendamine läheb visalt ning sellest üritatakse taanduda. See tuletabki meelde, et seoses Andres Lipstoki lahkumisega Riigikogust, peaksime tegema ettepaneku asendusliikme nimetamiseks.

**ESK otsustab saata kirja Väikesaarte Komisjoni esimehele (ehk Regionaalministrile) ning Riigikogu saarte toetusrühmale, milles antakse teada, et ESK seiskab seaduse muudatuste arutelu. Selle asemel ootame seaduse täitmist ministeeriumide ja ametite poolt ning täitmise aruannet Regionaalministrilt. Seaduses toodud avalike teenuste kindlustamine nõutud mahus teeb võimalikuks saarte arengu planeerimise, siiani on tegevus saartel valdavalt projektipõhine.
Nõustumise korral nimetada VSK liikmeks Riigikogu saadik pr Katrin Saks.**

Punkt 3

Reet Kokovkin: Eestseisus ja kaastöökogu on omavahel kohtunud kolmel korral, lisaks veel Väikesaarte komisjoni koosolekutel. Uuendatud sai ESK veebileht. Veebilehe uue versiooni koostamise eest tasus Hiiu Maavalitsus ning seda arvestatakse Hiiumaa liikmemaksuna (5000 kr). Kodulehe eesmärgiks on eelkõige teavitamine väljapoole, seepärast peaksime oma tegevust paremini lahti kirjutama, nt fotodele kommentaare lisama jms. Selleaastase üldkogu läbiviimiseks kirjutasime projektitaotluse BAPPile, aga see läks luhta, st tuli äraütlemine. Järgmisel aastal tuleb fondi, kuhu taotlus esitada, hoolikamalt valida. Naiskogu korraldusel toimus Muhu folklooripäev 31. juulil 2004. Katrin ja Arvi käisid septembris Šotimaal ESINi aastakoosolekul. Samuti on meil kutse järgmisele koosolekule 15. septembril Prantsusmaale. Kas meil tasub kaaluda selle organisatsiooniga liitumist?

Katrin Koppel: Minu arvates tasuks liituda küll. Liitumise positiivsed küljed on oma olemasolu teadvustamine, info liikumine, ühisprojektide võimalus. Negatiivne on muidugi liikmemaks, mis peamiselt läheb administratiivkulude katteks ning mille suuruse osas pole nad siiani veel kindlalt kokku leppinud.

Reet Kokovkin: Põhimõtteliselt on võimalik küsida regionaalministrilt toetust rahvusvahelise koostöö kulude katteks.

**ESK liitub võimaluste olemasolu korral ESINiga.
ESK 2004/2005 tegevusaruanne ühehäälselt kinnitatud.**

Punkt 4

Aruandeperioodil (01.04.2004-31.03.2005) olid ESK põhikirjalise tegevuse kulud 5 739 krooni, erakorraliselt toetati Kihnu valda 5 000 krooniga tormikahjude likvideerimiseks. Ruhnu üldkogu korraldamise kulud kokku olid 27 395 krooni, millest suurem osa kaeti HMMF 20 000 kr suuruse toetusega. Liikmemaksu laekus 8 305 krooni. Koos eelnevate aastate jäägiga on ESKl järgnevaks aruandeaastaks vahendeid 48,6 tuhat krooni.

Jaanus Reede: Saaremaa on oma liikmemaksu viimastel aastatel kinni hoidnud ja oodanud, mida teevad hiidlased. Nähes, et viimastel aastatel on nad oma kohustusi täitnud, on mul SOLi lubadus ca 10 000 kr suuruse liikmemaksu tasumiseks.

ESK 2003/2004 majandusaasta raamatupidamise aruanne kinnitatud ühehäälselt.

Punkt 5

Hants Kipper: Eestseisuse liikmetel peavad olema võimalused töö tegemiseks, samuti peavad nad olema saarte volitatud esindajad, kellel side saarega olemas. Esitan kandidaatideks Reet Kokovkini ja Katrin Koppeli.

Jaanus Reede: Kaarel Lauk

Eestseisuse liikmeteks valiti K. Koppel, R. Kokovkin ja K. Lauk.

Täiendavas voorus valiti eestseisuse esimees, kelleks teist ametiaega valiti R. Kokovkin.
Seoses ESK revidendi valimisega eestseisusesse, toimus erakorraline revidendi valimine.
ESK revidendiks kinnitati Hants Kipper.

Punkt 6

Järgmine ESK üldkogu toimub Abruksal ja Vahasel, 30. juunist kuni 1. juulini 2006.

Punkt 7

Hants Kipper: Kõigepealt tuleks üle vaadata eelmiste aastate resolutsioonid ja vastused, mis asjaomastest ministeeriumidest saadetud kirjadele tulnud on. Tundub, et need on jäänud ametliku tähelepanu-tagasisideta.

Leolt Keskkonnaministeeriumile: Saarte arengu eelduseks on muu hulgas kohalikul ressursil põhineva majanduskeskkonna arendamine. Rannakalapüügi range reglementeerimine on viinud rannarahva kultuuri lahutamatu osa hääbumisele seda nii Eesti kui teiste Euroopa Liidu liikmesriikide saartel. Samal ajal tundub mahukam ning keskkonnaohtlikum traalipüük

Kaarlilt Keskkonna ja Siseministeeriumile: Maakasutuspiirangute kehtestamisel Natura 2000 võrgustiku aladel tuleb arvestada juba kinnitatud üldplaneeringutega ning nende muutmisel teha tihedat koostööd kohalike omavalitsustega.

Raimondilt seadusandjatele: Erinevates seadusandlikes aktides (nt veeseadus, asjaõigusseadus, maapõueseadus) valitsev terminoloogiline segadus rannikut ning piiranguvööndeid puudutavates mõistetes raskendab seaduste ühest tõlgendamist ja võimaldab tõlgendusi, mis erinevad seadus(t)e esialgsest mõttest.

LÕPETUSEKS

tänab Reet Kokovkin üldkogu võõrustajaid-korraldajaid Kihnu vallavanemat ning volikogu liiget Evi Vesikut, kes vastavad samaga – koostöös peitub jõud.

Koosoleku juhataja:

Koosoleku protokolliaja:

Reet Kokovkin

Kaia Eelma